

О. Б. Іноземцева,
к. держ. упр., заступник начальника відділу вищої освіти та науки
Управління освіти, науки та спорту апарату,
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3764-0389>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.5.250

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КАДРІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

О. Inozemtseva,
PhD in Public Administration, deputy head of the Higher Education and Science
Division of the Department of Education, Science and Sports, State Emergency Service of Ukraine

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCES IN THE FIELD OF CIVIL PROTECTION IN UKRAINE

У статті проведено дослідження механізмів державного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту України. Визначено стратегічну роль підготовки висококваліфікованих фахівців у забезпеченні національної безпеки, особливо в умовах сучасних загроз, що включають військово-політичні виклики, техногенні аварії та природні катастрофи. Досліджено основні механізми державного управління розвитком кадрового потенціалу, серед яких сертифікація та атестація персоналу, моніторинг та контроль якості освітніх програм, механізми мотивації та соціальних гарантій, прогнозування потреб у фахівцях та міжнародне співробітництво. Проаналізовано державний нагляд за підготовкою кадрів, що включає моніторинг рівня кваліфікації, перевірку освітніх програм та контроль за дотриманням нормативних вимог. Зазначено, що міжнародна співпраця з такими організаціями, як ОБСЄ, НАТО та ООН, сприяє впровадженню найкращих світових практик у систему підготовки кадрів цивільного захисту. Доведено, що для підвищення ефективності системи підготовки кадрів необхідно впроваджувати сучасні інформаційно-аналітичні системи, що дозволять здійснювати стратегічне планування кадрових потреб та оперативне реагування на виклики. Встановлено, що інтеграція України до Механізму цивільного захисту ЄС (UCPM) розширює можливості для міжнародної співпраці, впровадження європейських стандартів у сфері навчання та застосування інноваційних методів підготовки спеціалістів. Розглянуто проблеми, що стримують розвиток кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту, серед яких недостатнє фінансування, відсутність єдиної методології підготовки та перепідготовки, застарілі нормативно-правові акти та низька координація між органами державної влади. Узагальнено підходи до їх подолання шляхом удосконалення освітніх програм, збільшення тривалості практичної підготовки, оптимізації кадрового планування та запровадження системи безперервного навчання та підвищення кваліфікації фахівців. На основі проведеного аналізу зроблено висновок про необхідність модернізації системи державного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту, адаптації освітніх програм до сучасних викликів, підвищення рівня фінансування та розвитку міжнародної співпраці.

The article explores the mechanisms of public administration in development of human resources within the civil protection sector of Ukraine. It highlights the strategic role of training highly qualified specialists in ensuring national security, particularly in the face of modern threats, including military-political challenges, man-made accidents, and natural disasters. The study examines key mechanisms of public administration for developing human resource potential, such as personnel certification and attestation, monitoring and quality control of educational programs, motivation mechanisms and social guarantees, forecasting specialist needs, and international cooperation. The article analyzes state oversight of personnel training, which includes monitoring qualification levels, verifying educational programs, and ensuring compliance with regulatory requirements. It emphasizes that international collaboration with organizations such as the OSCE, NATO, and the UN facilitates the integration of global best practices into the civil protection training system. It is argued that enhancing the effectiveness of the training system requires the implementation of modern information-analytical systems, enabling strategic workforce planning and rapid responses to emerging challenges. The study establishes that Ukraine's integration into the EU Civil Protection Mechanism (UCPM) broadens opportunities for international cooperation, the adoption of European standards in education, and the application of innovative training methods for specialists. The article addresses challenges hindering the development of human resources in the civil protection sector, including insufficient funding, the absence of a unified methodology for training and retraining, outdated regulatory frameworks, and weak coordination among government bodies. Approaches to overcoming these challenges are summarized, including the improvement of educational programs, extending the duration of practical training, optimizing human resource planning, and implementing a system of continuous education and professional development. Based on the analysis, the article concludes that there is a need to modernize the public administration system for human resource development in civil protection, adapt educational programs to contemporary challenges, increase funding levels, and foster international cooperation.

Ключові слова: цивільний захист, державне управління, кадровий потенціал, сертифікація, атестація, міжнародне співробітництво, інформаційно-аналітичні системи, безперервне навчання, стратегічне планування.

Key words: civil protection, public administration, human resources, certification, attestation, international cooperation, information-analytical systems, continuous learning, strategic planning.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах зростання техногенних, природних і військових загроз ефективно функціонування системи цивільного захисту безпосередньо залежить від рівня підготовки, компетентності та мотивації її персоналу. Забезпечення наявності висококваліфікованих кадрів, здатних оперативно реагувати на надзвичайні ситуації та запобігати їх негативним наслідкам, є одним із ключових завдань державного управління. У зв'язку з цим особливого значення набувають механізми державного управління розвитком кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту.

Державна кадрова політика у сфері цивільного захисту України формується відповідно до національних стратегічних пріоритетів, міжнародних стандартів та євроатлантичних інтеграційних процесів. Розбудова ефективної системи управління кадрами передбачає комплекс заходів, спрямованих на професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації, мотивацію та соціальний захист працівників цивільного захисту. Важливим завданням залишається вдосконалення нормативно-правового забезпечення, інтеграція інноваційних технологій у навчальний процес, а також впровадження сучасних підходів до кадрового планування та оцінки ефективності персоналу.

Рис. 1. Механізми державного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту

Джерело: розроблено автором.

На сьогодні механізми державного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту включають систему стратегічного планування, нормативно-правове регулювання, інституційні структури, фінансове забезпечення та контроль за реалізацією кадрової політики. Водночас важливими напрямками залишаються цифровізація процесів управління персоналом, розвиток кадрового резерву, удосконалення механізмів ротації та атестації працівників.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Формування ефективної системи цивільного захисту в Україні є важливим завданням державного управління, особливо в умовах сучасних викликів, пов'язаних із військово-політичними загрозами, природними катастрофами та техногенними аваріями. Як зазначають вітчизняні та зарубіжні науковці (К. Белікова, Л. Берг, А. Воденичаров, С. Домбровська, С. Калояннідіс, Е. Дж. Кіршнер, Н. Клименко, О. Крюков, О. Лещенко, П. Махортов, О. Подскальна, С. Потеряйко, А. Терент'єва, О. Твердохліб та ін.), проблематика публічного управління щодо формування системи безпеки та здійснення цивільного захисту є багатовимірною і вимагає комплексного підходу. Серед ключових аспектів цього процесу є питання розвитку кадрового потенціалу, оскільки рівень підготовки спеціалістів напряму впливає на ефективність реагування на надзвичайні ситуації та загрози національній безпеці.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз основних механізмів державного управління розвитком кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту України, а також визначення ключових викликів та перспектив їх удосконалення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ефективність цивільного захисту України безпосередньо залежить від якісного управління кадровими ресурсами. Механізми державного управління розвитком кадрів мають стратегічне значення для забезпечення стійкості та функціональності системи.

Для ефективної підготовки та розвитку кадрів у сфері цивільного захисту застосовуються різні механізми

державного управління. Одним із ключових є сертифікація та експертиза, що дозволяють перевірити відповідність знань і навичок фахівців встановленим державним стандартам. Проведення атестації персоналу забезпечує підтвердження їхньої кваліфікації, що підвищує рівень готовності до виконання завдань цивільного захисту.

Важливу роль відіграє державний нагляд і контроль, який включає моніторинг рівня підготовки фахівців, перевірку освітніх програм, а також контроль за дотриманням нормативних вимог у процесі навчання та діяльності спеціалістів. Цей механізм сприяє

підвищенню стандартів підготовки персоналу та гарантує відповідність вимогам системи цивільного захисту.

Додатковим інструментом є механізми мотивації та соціальних гарантій, що передбачають створення системи соціального захисту для працівників цивільного захисту, а також розробку фінансових механізмів для підготовки та перепідготовки фахівців. Це сприяє не лише підвищенню рівня кваліфікації кадрів, а й їхній мотивації до професійного зростання.

Одним із важливих механізмів є моніторинг та прогнозування потреб у кадрах. Він передбачає застосування сучасних інформаційно-аналітичних систем для оцінки стану кадрового потенціалу, а також прогнозування майбутніх потреб з урахуванням змін у системі загроз. Це дозволяє державі ефективно планувати підготовку фахівців та коригувати навчальні програми відповідно до актуальних викликів.

Також важливим аспектом є інституційний розвиток та міжнародне співробітництво, що передбачає впровадження сучасних підходів до підготовки кадрів, зокрема, шляхом обміну досвідом із міжнародними партнерами та співпраці з такими організаціями, як ОБСЄ, НАТО та ООН. Це сприяє впровадженню найкращих світових практик у систему підготовки спеціалістів з цивільного захисту.

Таким чином, для ефективного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту застосовуються комплексні механізми державного управління, включаючи сертифікацію та атестацію персоналу, моніторинг і контроль освітніх програм, стимулювання фахівців через мотиваційні та соціальні гарантії, а також стратегічне прогнозування кадрових потреб. Інституційний розвиток та міжнародне співробітництво дозволяють адаптувати українську систему цивільного захисту до європейських стандартів, забезпечуючи її відповідність сучасним викликам. Для наочної демонстрації механізмів державного управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту рекомендуємо переглянути рис. 1.

На рис. 1 підкреслено взаємозв'язок між нормативно-правовим забезпеченням, організаційними структурами та практичними заходами з підготовки та розвитку кадрового персоналу у сфері цивільного захисту.

Таблиця 1. Заходи, спрямовані на розвиток кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту

Напрями заходів	Опис заходу
Підготовка та підвищення кваліфікації персоналу	Організація навчань, тренувань та семінарів для фахівців цивільного захисту з метою вдосконалення їхніх професійних навичок та знань.
Розробка та впровадження освітніх програм	Створення нових та оновлення існуючих навчальних програм, які відповідають сучасним вимогам та стандартам у сфері цивільного захисту.
Атестація та сертифікація кадрів	Проведення заходів з оцінки професійної підготовки персоналу, що сприяє підвищенню якості виконання завдань у надзвичайних ситуаціях.
Мотивація та соціальний захист	Впровадження механізмів стимулювання та забезпечення соціальних гарантій для працівників цивільного захисту, що підвищує їхню зацікавленість у професійному розвитку та ефективному виконанні службових обов'язків.

Джерело: сформовано на основі [12].

Державне управління розвитком кадрів у сфері цивільного захисту неможливе без ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення. К. Белікова наголошує, що нинішній стан інформаційно-аналітичних систем потребує суттєвої модернізації та інтеграції з міжнародними стандартами, що забезпечить оперативний обмін даними та підвищить ефективність управлінських рішень [1]. Погоджуємося з даним твердженням, оскільки без цифровізації та автоматизації процесів моніторингу кадрового потенціалу неможливо швидко реагувати на виклики та забезпечити стратегічне планування розвитку професійних компетенцій фахівців цивільного захисту.

Критично важливим аспектом ефективного державного управління є налагодження взаємодії між органами цивільного захисту. К. Белікова, Ю. Кравченко, С. Потеряйко та О. Марченко визначають основні проблеми в цій сфері, зокрема низьку координацію між державними структурами, розрізненість відповідальності та недостатню фінансову підтримку механізмів взаємодії [2]. Вважаємо, що для покращення ситуації необхідно посилити нормативно-правову базу та впровадити єдиний координаційний центр на національному рівні, який об'єднував би всі ключові державні органи, відповідальні за реагування на надзвичайні ситуації.

Державне регулювання розвитку кадрів у сфері цивільного захисту в Україні ґрунтується на Кодексі цивільного захисту України [8]. Водночас, нормативно-правова база потребує адаптації до сучасних викликів, зокрема у контексті євроінтеграції. Ми погоджуємося з думкою Н. Клименко, яка стверджує, що для ефективного реформування системи цивільного захисту необхідно гармонізувати українське законодавство з механізмами цивільного захисту ЄС [7].

Варто зазначити, що згідно із Планом основних заходів цивільного захисту України на 2025 рік [12], затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2024 року № 1313-р, у 2025 році передбачена низка заходів, спрямованих на розвиток кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту, детально відображених у табл. 1.

Вказані заходи сприяють удосконаленню механізмів державного управління розвитком кадрів у

сфері цивільного захисту України, забезпечуючи підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно реагувати на надзвичайні ситуації.

Для оцінювання якості підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування використовується "Перелік індикаторів оцінювання якості підвищення кваліфікації", затверджений Національним агентством України з питань державної служби (НАДС) [10]. Перелік включає такі індикатори:

— актуальність навчання: відповідність змісту навчальних програм сучасним вимогам та потребам служби.

— дієвість навчання: ступінь застосування набутих знань та навичок у практичній діяльності.

— практикоорієнтованість: наявність практичних занять та тренінгів у програмі навчання.

— результативність навчання: покращення показників службової діяльності після проходження навчання.

Дані індикатори дозволяють оцінити ефективність управління персоналом та виявити напрями для подальшого вдосконалення системи підготовки кадрів у сфері цивільного захисту України.

Механізм цивільного захисту Європейського Союзу (далі УСРМ) є важливим інструментом міжнародної координації з реагування на надзвичайні ситуації, що відкриває для України нові можливості у сфері державного управління розвитком кадрів цивільного захисту. Включення України до УСРМ у квітні 2023 року не лише розширило доступ до міжнародної допомоги, але й сприяє професійному розвитку національних фахівців завдяки обміну досвідом, участі у міжнародних навчаннях та застосуванню європейських стандартів управління персоналом [16].

Одним із ключових аспектів інтеграції до УСРМ є адаптація механізмів підготовки кадрів відповідно до стандартів ЄС, що передбачає впровадження сучасних методів навчання, використання новітніх цифрових технологій у сфері моделювання кризових ситуацій та проведення спільних міжнародних навчань із країнами ЄС. Тому участь України у механізмі сприяє створенню кадрового резерву для оперативного залучення спеціалістів до реагування на надзвичайні ситуації як у межах держави, так і за її кордонами.

Крім того, інтеграція до УСРМ посилює інституційний розвиток системи цивільного захисту України через залучення міжнародної технічної та методичної допомоги, що дозволяє вдосконалити механізми управління людськими ресурсами, забезпечити професійне зростання кадрів і покращити координацію між державними органами, що відповідають за цивільний захист.

Таким чином, участь України в УСРМ не лише сприяє ефективнішому реагуванню на надзвичайні ситуації, а й стає важливим механізмом розвитку національної кадрової політики у сфері цивільного захисту, забезпечуючи її відповідність європейським стандартам та кращим практикам.

А. Помаза-Пономаренко, Д. Тарадуда та С. Порока наголошують, що для повноцінного членства України у цьому механізмі необхідно адаптувати організаційно-правові засади управління цивільним захистом до європейських стандартів [11].

Одним із найгостріших викликів є недостатнє фінансування системи підготовки кадрів, що призводить до кадрового дефіциту та низького рівня професійної підготовки. Зокрема, у звіті Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) за 2023 рік зазначено, що органами та формуваннями ДСНС було забезпечено оперативне реагування на 109 класифікованих надзвичайних ситуацій. Це свідчить про значне навантаження на систему цивільного захисту та підкреслює важливість належного фінансування для забезпечення ефективної підготовки кадрів [5]. Також у 2024 році було проведено закупівлю послуг з підготовки робітничих кадрів для сфери цивільного захисту на суму 19 158,20 грн, що вказує на недостатнє фінансування даної сфери [3].

О. Іноземцева та О. Ружанський підкреслюють, що держава має розробити дієві фінансові механізми для підтримки професійного розвитку кадрів у сфері цивільного захисту [6].

Реформування системи цивільного захисту має базуватися на сучасних наукових підходах, зокрема розробках К. Белікової [1], Н. Клименко [7], О. Іноземцевої [6] та інших дослідників, які вказують на необхідність створення комплексної, інтегрованої системи державного управління кадровим потенціалом у цій сфері.

Отже, аналіз механізмів державного управління розвитком кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту України дозволяє визначити низку ключових викликів, серед яких недостатня координація органів влади, застарілі нормативно-правові акти, низький рівень фінансування та відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи. Водночас, адаптація до механізмів цивільного захисту ЄС відкриває значні перспективи для покращення ситуації, зокрема через впровадження міжнародних стандартів підготовки кадрів, розвиток фінансових механізмів підтримки та підвищення ефективності міжвідомчої взаємодії.

Однак, попри наявність сформованої системи управління кадрами у сфері цивільного захисту, існує низка проблем. Основними з них є відсутність єдиної методології навчання та перепідготовки, брак сучасних технічних ресурсів для практичної підготовки, а також недостатня координація між відповідальними відомствами. Для подолання цих викликів необхідно створити єдину інформаційну систему для координації навчального процесу, запровадити інноваційні технології, такі як віртуальна реальність та симуляційні тренінги, підвищити фінансування підготовки кадрів, а також посилити міжнародну співпрацю для залучення кращих практик.

Ефективне управління кадровими ресурсами у сфері цивільного захисту України потребує комплексного підходу, який включає формування сучасної освітньої політики, розробку адміністративних регламентів та механізмів контролю за якістю підготовки персоналу.

Важливу роль у цьому процесі відіграють заклади освіти ДСНС, серед яких Національний університет цивільного захисту України (НУЦЗУ) та Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД). Згідно з публічним звітом ДСНС за 2023 рік, було організовано заходи щодо проведення атестації керівних педагогічних кадрів та інших педагогічних працівників закладів освіти ДСНС, що сприяло підвищенню якості освітнього процесу та професійної підготовки фахівців у сфері цивільного захисту [5].

Аналіз діяльності цих закладів показав, що наразі в їхній роботі існують певні прогалини, зокрема відсутність внутрішніх документів, які б чітко визначали алгоритм моніторингу та контролю за всіма видами освітньої діяльності. Це може призводити до неефективного використання ресурсів, зниження якості підготовки фахівців і невідповідності освітніх програм сучасним потребам системи цивільного захисту.

Однією з ключових проблем є недостатній рівень оцінки ризиків під час планування освітнього процесу та розподілу ресурсів. Незважаючи на те, що навчальні заклади ДСНС періодично проводять оцінку ризиків та оновлюють свої стратегії, чинні "Реєстр ризиків" і "План управління ризиками" потребують системного оновлення та адаптації до сучасних викликів [6].

Сучасні дослідники О. Іноземцева та О. Ружанський провели дослідження, результати якого висвітлюють проблемні аспекти в підготовці кадрів у сфері цивільного захисту [6]. Зокрема, результати опитувань випускників і керівників підрозділів ДСНС засвідчили низку проблем, які негативно впливають на ефективність навчального процесу:

- 58,7% випускників вказали на недостатню тривалість практичної підготовки та стажування у навчальних закладах;

- 45,8% випускників заявили про обмежені можливості у виборі професійно-орієнтованих дисциплін;

- 23,4% керівників підрозділів вважають, що рівень підготовки випускників не відповідає сучасним вимогам служби [6].

Дані результати підтверджують необхідність перегляду навчальних програм, удосконалення методик викладання та забезпечення посилення практичної складової в освітньому процесі.

Важливим аспектом є також відповідність спеціальностей реальним потребам системи цивільного захисту. Аналіз навчальних планів показав, що хоча підготовка фахівців здійснюється за різними освітніми програмами, їхній розподіл між навчальними закладами ДСНС не завжди враховує реальні запити служб цивільного захисту. Це підтверджують результати опитування керівників територіальних підрозділів, згідно з якими 27,7% респондентів вважають, що механізм формування потреб у випускниках є застарілим, а 40,4% заявили про невідповідність спеціальності випускників їхнім майбутнім посадовим обов'язкам.

Актуальним завданням для державного управління залишається оптимізація механізмів підготовки кадрів у сфері цивільного захисту з метою усунення розриву між потребами служби та якістю підготовки випускників. Для цього необхідно:

— модернізувати освітні програми, враховуючи актуальні виклики у сфері цивільного захисту, використовуючи передові методики навчання та сучасні технології;

— збільшити тривалість та інтенсивність стажувань у реальних умовах служби, що дозволить випускникам набувати практичних навичок роботи в екстремальних ситуаціях;

— оптимізувати кадрове планування шляхом тісної взаємодії навчальних закладів ДСНС із територіальними підрозділами, щоб підготовка фахівців відповідала реальним запитам служби;

— розробити ефективні механізми оцінки ризиків та контролю якості освіти для забезпечення системного аналізу та вдосконалення навчального процесу;

— запровадити систему безперервного навчання та підвищення кваліфікації для працівників цивільного захисту, що сприятиме професійному зростанню персоналу та підвищенню загального рівня компетентності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Аналіз механізмів державного управління розвитком кадрового потенціалу у сфері цивільного захисту України виявив низку ключових викликів, серед яких недостатня координація між органами влади, застарілі нормативно-правові акти, низький рівень фінансування, відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи та недостатня інтеграція з європейськими стандартами. Водночас адаптація до механізмів цивільного захисту ЄС відкриває перспективи вдосконалення кадрової політики, підвищення стандартів підготовки фахівців, розвитку фінансових механізмів та покращення міжвідомчої взаємодії.

Ефективне управління кадровими ресурсами потребує комплексного підходу, включаючи модернізацію освітніх програм, покращення практичної підготовки, запровадження контролю якості навчання та посилення міжнародної співпраці. Важливу роль відіграють навчальні заклади ДСНС, які потребують оновлення програм та методик викладання для відповідності сучасним вимогам служби цивільного захисту.

Важливим напрямом є цифровізація та створення єдиної інформаційно-аналітичної системи моніторингу кадрового потенціалу, що дозволить оперативно оцінювати потреби у фахівцях, коригувати навчальні програми та оптимізувати кадрове планування. Інтеграція України до UCPM сприяє адаптації навчальних стандартів, розвитку інституційної спроможності та міжнародної співпраці, що покращує професійну підготовку спеціалістів.

Для вдосконалення кадрової політики необхідно оновити освітні програми відповідно до сучасних викликів, збільшити практичну складову навчання, покращити кадрове планування через співпрацю навчальних закладів ДСНС із територіальними підрозділами, створити єдину систему координації навчального процесу, забезпечити безперервне підвищення кваліфікації персоналу та розширити фінансування на інноваційні методи підготовки кадрів.

Реалізація вищезазначених заходів підвищить рівень професійної підготовки фахівців цивільного захисту, покращить ефективність реагування на надзвичайні ситуації та забезпечить відповідність кадрової політики міжнародним стандартам.

Література:

- Бєлікова К. Г. Теоретико-методологічні засади функціонування та розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення цивільного захисту України: дис. ... д-ра наук держ. упр.: 25.00.02 — механізми державного управління / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 504 с.
- Бєлікова К., Кравченко Ю., Потеряйко С., Марченко О. Організація взаємодії між органами управління у надзвичайних ситуаціях: правовий, організаційний та економічний аспекти. Науковий вісник: Державне управління. 2020. № 4 (6). С. 6—29.
- Закупівля послуг з підготовки робітничих кадрів для сфери цивільного захисту // Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-06-11-008163-a>
- Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 2: Організація управління в надзвичайних ситуаціях / за заг. ред. В. М. Антонця. Київ: Вид. Купріянова О. О., 2007. 304 с.
- Звіт про основні результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2023 році // Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/2/0/4/5/2/3/6/zvit-pro-osnovni-rezultati-diialnosti-dsns-u-2023-roci.pdf>.
- Іноземцева О. Б., Ружанський О. Б. Підготовка кадрів у сфері цивільного захисту: аудиторський аспект. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2021. № 3 (73). С. 91—97.
- Клименко Н. Г. Сутність механізму цивільного захисту ЄС та перспективи набуття Україною повноправного членства в ньому. Публічне урядування. 2022. № 5 (33). С. 23—33.
- Кодекс цивільного захисту України: Кодекс від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
- Лещенко О. Я. Трансформація системи цивільного захисту України в умовах сучасних воєнно-політичних конфліктів гібридного типу: дис. ... канд. політ. наук: 21.01.01 — основи національної безпеки держави (політичні науки) / Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2020. 293 с.
- Перелік індикаторів оцінювання якості підвищення кваліфікації // Національне агентство України з питань державної служби. URL: <https://surl.li/lmzbhw>.
- Помаза-Пономаренко А. Л., Тарадуда Д. В., Порока С. Г. Організаційно-правові засади імплементації механізму цивільного захисту ЄС в Україні в контексті гарантування національної безпеки. Державне будівництво. 2023. № 2 (34). С. 67—79.
- Про затвердження Плану основних заходів цивільного захисту України на 2025 рік: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2024 р. № 1313-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1313-2024-%D1%80>.

13. Садковий В. П. Державний механізм дослідження проблеми підготовки фахівців у сфері цивільного захисту в Україні. Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 2. С. 191—195.

14. Садковой В., Ромін О., Островерх О., Домбровська С. Державне управління у сфері цивільного захисту в Україні: нормативно-правовий аспект: монографія. Харків: Оберіг, 2013. 190 с.

15. Терент'єва А. В., Твердохліб О. С. Механізм цивільного захисту ЄС в умовах пандемії COVID-19. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 2. С. 110—117.

16. Україна приєдналася до Механізму цивільного захисту ЄС // Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: <https://surl.li/wbogdf>.

References:

1. Bielikova, K. H. (2021), "Theoretical and Methodological Principles of Functioning and Development of the Information-Analytical Support System of Civil Protection in Ukraine", Abstract of doctoral dissertation, Mechanisms of Public Administration, Inter-regional Academy of Personnel Management, Kyiv, Ukraine.

2. Bielikova, K., Kravchenko, Yu., Poteriaiko, S. and Marchenko, O. (2020), "Organization of Interaction between Management Bodies in Emergencies: Legal, Organizational, and Economic Aspects", *Naukovi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, vol. 4 (6), pp. 6—29.

3. Prozorro (2024), "Procurement of training services for civil protection workforce", available at: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-06-11-008163-a> (Accessed 01 February 2025).

4. Antonets, V. M. (2007), *Zakhyst naselennia i terytorii vid nadzvychainykh sytuatsii. T. 2: Orhanizatsiia upravlinnia v nadzvychainykh sytuatsiakh* [Protection of Population and Territories from Emergencies. Vol. 2: Organization of Management in Emergencies], Publisher Kupriianova O. O., Kyiv, Ukraine.

5. State Emergency Service of Ukraine (2024), "Report on the main results of the activities of the State Emergency Service of Ukraine in 2023", available at: <https://dsns.gov.ua/upload/2/0/4/5/2/3/6/zvit-pro-osnovni-rezultati-diialnosti-dsns-u-2023-roci.pdf> (Accessed 14 February 2025).

6. Inozemtseva, O. B. and Ruzhanskyi, O. B. (2021), "Training of Personnel in the Field of Civil Protection: Audit Aspect", *Derzhava ta rehiony. Seriia: Publichne upravlinnia i administruvannia*, vol. 3 (73), pp. 91—97.

7. Klymenko, N. H. (2022), "The Essence of the EU Civil Protection Mechanism and the Prospects for Ukraine's Full Membership in It", *Publichne uriaduvannia*, vol. 5 (33), pp. 23—33.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), "Code of Civil Protection of Ukraine", available at: <https://zakon-rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (Accessed 19 February 2025).

9. Leshchenko, O. Ya. (2020), "Transformation of Ukraine's Civil Protection System under Conditions of Modern Hybrid-Type Military-Political Conflicts", Abstract of Ph.D. dissertation, Fundamentals of national security

of the state (political sciences), National Institute for Strategic Studies, Kyiv, Ukraine.

10. National Agency of Ukraine on Civil Service (2024), "List of indicators for assessing the quality of professional development", available at: <https://surl.li/lmzbhw> (Accessed 01 February 2025).

11. Pomaza-Ponomarenko, A. L., Taraduda, D. V. and Poroka, S. H. (2023), "Organizational and Legal Principles of the Implementation of the EU Civil Protection Mechanism in Ukraine in the Context of National Security Assurance", *Derzhavne budivnytstvo*, vol. 2 (34), pp. 67—79.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "On approval of the Plan of main civil protection measures of Ukraine for 2025", available at: <https://zakon-rada.gov.ua/laws/main/1313-2024-%D1%80> (Accessed 07 February 2025).

13. Sadkovyi, V. P. (2014), "State Mechanism for Studying the Problem of Training Specialists in the Field of Civil Protection in Ukraine", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 2, pp. 191—195.

14. Sadkovyi, V., Romin, O., Ostroverkh, O. and Dombrovskaya, S. (2013), *Derzhavne upravlinnia u sferi tsyvilnoho zakhystu v Ukraini: normatyvno-pravovyi aspekt: monohrafiia* [Public Administration in the Field of Civil Protection in Ukraine: Regulatory and Legal Aspect: Monograph], Oberih, Kharkiv, Ukraine.

15. Terentieva, A. V. and Tverdokhlib, O. S. (2020), "EU Civil Protection Mechanism under Conditions of the COVID-19 Pandemic", *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, vol. 2, pp. 110—117.

16. Delegation of the European Union to Ukraine (2023), "Ukraine joined the EU Civil Protection Mechanism", available at: <https://surl.li/wbogdf> (Accessed 10 February 2025).

Стаття надійшла до редакції 20.02.2025 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663